

PATRONLARA

İŞÇİLERE

**VERGİ KAÇIRMA
GİZLİ İHALELER
HAZİNE GARANTİSİ
KAYNAKLAR
TEŞVİKLER**

**İŞSİZLİK, AÇLIK
ZAMLAR, SALGIN
GREV YASAKLARI
YÜKSEK KİRALAR
BASKI**

TÜRKİYE-ERMENİSTAN
SINIRI AÇILMALI
MELTEM ORAL

sayfa 4

22 EKİM'DE
İKLİM EYLEMİNE
ROPÖRTAJLAR

sayfa 5

EKİM DEVRİMİ: BAŞKA BİR DÜNYAYA
ATILAN İLK ADIM
OZAN TEKİN

sayfa 8

KARAMSARLIĞA YER YOK!

İktidara karşı ulusalcı muhalefet her şey olmuş bitmiş gibi, iktidarı almış gibi davranıyor ve tartışıyor zaman zaman. Zaman zaman da bu iktidarın seçimler yoluyla yenilemeyeceğini dile getiriyor. İki ayrı ruh hali bir ve aynı siyasi çevrelerin tutumu olarak öne çıkıyor.

Her iki tutum da umutsuzluktan ürüyor.

İktidarın devlet iktidarı üzerindeki kontrolünün muhalefeti çaresiz bıraktığı fikri muhalefetin tüm bileşenlerini zaman zaman hareket edemez hale getiriyor.

Seçime endekslenmeye hayır

Her gelişmeyi seçim aritmetiği içinde ele almak bir dizi fırsatın kaçmasına neden oluyor. Seçim aritmetiğinin aşırı önemsenmesi, bu hesaplamaları bozacak çıkışların ertelenmesi anlamına geliyor. Gerçekleri açıklama görevinin yerini, gerçekleri kısmen açıklama, hatta gerekirse açıklamama taktiğine bırakıyor.

Özellikle göçmen sorunu, bu açıdan en tehlikeli alanı oluşturuyor. Önümüzdeki seçimlerde muhalefetin en büyük iki partisinin ittifakı, oy gücü ve muhalefette kalmaya devam etmesi yaşamsal bir önemde görüldüğü için bu partilerin liderliklerinin de tabanlarının da rahatsız edilmemesi gerekiyor.

Göçmen sorunu bu türden bir "rahatsız edici" sorun olarak ele alınıyor.

Göçmenler, İYİP açısından iktidarı köşeye sıkıştırmaya yarayacak bir konu olarak görülüyor ve bu partinin çok sayıda önde gelen üyesi düpedüz ırkçı açıklamalar yapıyorlar.

Seçime endeksli yaklaşım, İYİP'in bu göçmen düşmanı politikalarıyla kıran kırana bir mücadeleye girmeyi olanaksız kılıyor.

O kadar ki HDP'nin açıkladığı tutum belgesinde göçmen sorununa, daha da önemlisi göçmenlerin sorununa değinilmiyor bile.

Kürt sorununda da aynı

Sadece göçmen meselesi değil Kürt sorununda da benzer bir yaklaşım söz konusuydu. Son haftalarda Kılıçdaroğlu'nun Kürt sorununun çözümünde HDP'nin meşru bir güç olduğunu söylemesi iklimi önemli ölçüde değiştirdi. Fakat bugüne kadar Kürtler seçmen gücünü muhalefet ittifakının emrine sunması gereken ama bu arada da çok ses çıkartmaması gereken bir hareket olarak görüldüler.

Aşırı yerlilik

Seçimlere endeksli mücadele ve burjuvazinin bir başka programının desteklenmesi dışında bir ihtimalin yokmuş gibi davranılması küresel siyasal eğilimlere hiçbir ilgi gösterilmemesiyle de alakalı. Oysa başımızı kaldırıp dünyaya bakınca, ana eğilimin otoriter liderliklerin gerilemesi olduğu ve Trump'ın yenilgisinin bu gerilemede çok önemli bir eşik anlamına geldiği görülebilir. Türkiye'de muhalifler, Trump'ın yenilgisinden çok aşırı sağcıların Kongre baskınına odaklanmış gibi davranıyorlar. Trump, milyonlarca insanın katıldığı kocaman bir hareketin ürünü olarak püskürtüldü.

Aynı şekilde Brezilya'da İşçi Partisi lideri Lula'nın anketlerde önde gözükmesinin nedeni Bolsonaro'nun karşısında iktidara geldiği günden beri milyonlarca kadının, LGBTİ+'nın, işçinin, yerli halklardan kitlelerinin

sokaklarda özgürlük için mücadele etmesi.

Otoriter liderlerin gerilemesine Erdoğan ve MHP ittifakının da gerilemesi eşlik ediyor.

Buradaki tek eksik: Milyonların hareketi!

Denilebilir ki, "milyonlar harekete geçmek istiyor da biz mi engelliyoruz?" Bu haklı bir soru gibi görünse de tüm yatırımımızı seçimlere yapmak, tüm bahisleri seçimlerle ilgili oynamak, siyasetin merkezine seçimleri koymak yukarıdan aşağı bireylerin, muhalefeti oluşturan toplumsal kesimlerin dikkatini tek bir yere odaklıyor.

Köprüyü geçme meselesi

Metal işçilerinin toplu sözleşmesi, iklim krizi konusunda öfke yaratan uygulamalar, iktidarın kadın sorunu konusundaki nobranlığı, kadın cinayetlerinin hız kesmesi için hemen hiçbir şeyin yapılmaması, Kürt sorununun tartışılmasını engellemek için uygulanan baskı, göçmenlerin pazarlık kozu olarak görülmesi ve giderek daha sert dışlayıcı tutumların alınması, asgari ücretin açlık sınırının altında olması, yoksulluğun derinleşmesi, örgütlenme özgürlüğünün yok edilmeye çalışılması, ev kiralalarının korkunç boyutlara çıkması, hayat

pahalılığı, bir yanda yoksulluk derinleşirken hemen öbür yanda zenginlik, gösteriş, savurganlık patlaması, HDP'nin kapatılması ihtimali, yargı alanındaki inanılmaz uygulamalar, adaletsizlikler, en temel hakları için eylem yapan öğrencilerin tutuklanması, bazı sendika başkanlarının hükümet sözcüsü gibi davranması, pandemi dönemi uygulamaların öğrencileri, yaşlıları, işçileri çileden çıkartması, yeşil alanların, ormanların, sit alanlarının işgalci gibi davranan maden, inşaat ve karayolu şirketlerine hediye edilmesi gibi sayısız alanda devasa bir öfke birikimi yaşanıyor.

Aç, öfkeli, giderek daha da zorlu hale gelen yaşam şartları karşısında kızgın kitleler bir başka hükümet programının toplumsal temeli olarak ele almak ve bu yönde şekillenmesi için çabalamak yerine, sistemin bütününe meydan okuyan bir birleşik toplumsal güç olmasına yardımcı olmak çok daha önemli görülmeli.

Sosyalistler bu yönde basınç yapmalı. Köprüyü geçene kadar suyundan gittiğimiz gücün, köprüden geçer geçmez boğazımıza sarılacağı gün gibi ortadaysa, sorunun tek başına köprüyü geçme olarak ele alınamayacağı açıktır. Sadece bu iktidar değil bu sistem bir bütün olarak milyonlarca kadın ve erkek işçinin eylemine dayanma gücünü taşıyor.

METAL İŞÇİLERİNİN KRİTİK VİRAJİ

Gazeteci Metal iş kolundaki 150 bin işçiyi ilgilendiren Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) Grup Toplu İş Sözleşmesinde pazarlık süreci başladı.

Metal iş kolunda patronların örgütü Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ile işçi sendikaları arasındaki Toplu İş Sözleşmesi (TİS) pazarlık süreci yarın başlıyor. Sözleşme ile metal işçisinin Eylül 2021 - Eylül 2023 tarihleri arasındaki parasal ve sosyal hakları belirlenecek.

Metalcilerin gücü

2015 yılında Bursa'da başlayan otomotiv işçilerinin eylemleri dalga dalga yayılmıştı. Eylemler otomotiv tekelini felç etti. Renault ve Tofaş gibi fabrikalarda üretim durmuştu. Renault'da başlayan direniş Tofaş'a ve Coşkunöz'e sıçradı. Renault, Tofaş, Mako, Coşkunöz, Delphi, Valeo, SKT, Nobel Automotive, Arçelik Beylikdüzü, Ototrim, Arçelik Tuzla, Otosan, Borusan, Borçelik, Farba, Ford Otosan, Çimtaş, Ficaso, K motor işçileri Türk Metal'e tepki

göstererek sendikadan istifa ettiler.

Direniş o kadar etkin oldu ve patronlar ve iktidarın gözünü öylesine korkuttu ki 2017'deki toplu sözleşme döneminde işçiler greve çıkmadan taleplerini kazanabildiler. Çünkü 2017 yılı başında Birleşik Metal-İş'in imzaladığı, 2 yıllık ve yüzde 19'luk toplu sözleşme önemli bir kazanım oldu.

Metal işçilerinin 2015 direniş dalgasını, metalde direniş baharı deneylerini yeniden hatırlama zamanı. İki yıl önce sendikalar yüzde 34 zam isteyip, yüzde 17 zamma imza atmışlardı. Sendika liderlikleri greve çıkmak yerine son anda sözleşmeye imza atmışlardı.

Şimdi yine "Açlıktan ölmeyiz, biz bu yoldan dönmeyiz" demenin zamanı.

Metal işçileri sadece enflasyonun altında ezilmemekle kalmayıp, tüm işçi sınıfına ilham veren bir direnişe ve hak kazanımına imza atabilir.

KORKUTMALARI BOŞA ÇIKARMAK

İktidar sözcülerine ve medyasına bakılırsa Türkiye, Avrupa'dan çok daha iyi ekonomik koşullara sahip bir ülke. Burada özgürlükler sınırsızca yaşanıyor.

Zorlu ekonomik koşullardan ve antidemokratik keyfi uygulamalardan şikâyet edenlerse en hafif şekilde "terörist" ilan ediliyor ya da gözaltına alınıyor, tutuklanıyor, mahkemelerde süründürülüyor.

400 lirayı lütfen olarak gören zihniyet

Milli Eğitim Bakanlığı raporuna göre Türkiye'deki yurt sayısı, mevcut öğrenci sayısının ihtiyaçlarını karşılamıyor. Cumhurbaşkanı ise AKP gençlik kolları tarafından organize edilen Adana Gençlik Buluşması'nda "Yurt sorunu yok" dedi.

Barınmıyoruz diye parklarda barışçıl eylem yapanlar gözaltına alınıp fişlenirken, öğrenciler için her şeyin çok güzel olduğunu savunanlar bununla da yetinmiyor.

AKP Mersin Milletvekili Hacı Özkan katıldığı bir canlı yayında Erdoğan'ın "Üniversite öğrencilerinin aldığı burs 45 liracık. Bursları 650 TL'ye çıkardık" sözlerini savunurken 650 liranın aslında fazla olduğunu normalde 250 lira verileceğini savundu. Bir haftalık gündelik harcamaları karşılamayan 400 lirayı öğrencilere lütfetmişler!

Üstelik sadece öğrenciler değil çoğu kişi barınma sorunu yaşıyor. Büyük şehirlerde kiralar artarken, ev bulunamıyor.

Hem yoksul, borçlu ve çaresiz bırakıyorlar, hem de bu durumu çarpıtıp savunuyorlar. Sesini duyurmak isteyenlere ise sopa gösterip korku yaymak istiyorlar.

İktidarın propagandasının teması olarak korku

AKP ve ortaklarının seçim kampanyasının bir ana teması "her şey çok güzel" iken diğer bir tema da baskıyla korku yaratma gibi gözüküyor.

En basit demokratik tepkilerden 10 Ekim Ankara katliamında hayatını kaybedenleri anmak isteyenlere yönelen polis şiddeti ve sürekli yıldırıncı propaganda ile kırsal bölgelerdeki Cumhuriyet İttifakı seçmenleri birleştirilmek isteniyor.

HDP'ye yapılan sistematik baskı kampanyası ile de muhalefeti bölmenin peşindeler.

Muhalefet saflarından yayılan korku

Buna karşılık 6 muhalif sermaye partisinin oluşturduğu birlik, masa başında bol bol plan yaparken, (başta Millet İttifakı'nın iki ana partisi olmak üzere) sürekli bir korku yayıyor.

Parlamentar muhalif partiler, Erdoğan ve AKP dönemine son vermek için hepimize sandığı gösteriyor. Aynı anda uzun zamandır yayılan "bunlar seçimle gitmeyecekler" korkusunu besleyen bir politik hat izliyorlar.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, siyasi cinayetler olabileceğini söylüyor. İYİ Parti Teşkilat Başkanı Koray Aydın, benzeri duyurular aldıklarını açıkladı. İkisi de bu duyuruların içeriğini açıklamaktan kaçtı.

Devletle bağlantılı faşist çete liderlerinin aynı anda öne çıkan açıklamaları, iktidar ya da muhalefet partilerine oy vermeyi düşünen aralarında işçilerin de bulunduğu geniş halk kitlelerindeki korkuyu besliyor.

Evet, 7 Haziran normal- 1 Kasım 2015 baskın genel seçimleri ile 2018'de AKP'nin müdahalesiyle tekrarlatılan İstanbul yerel seçimlerinin tecrübesi ortada duruyor.

Bir daha böyle şeylerin yaşanmaması için seçim gününü beklememek, korku yayan kutuplaşmış odakların ürünü olan kesif havayı kırarak demokratik mücadelelere ihtiyacımız var.

Bu mücadeleler sermaye partilerinin rejimin geleceğine dönük hesaplarına değil işçilerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin, LGBTİ+'ların, ezilen halkların ve dışlanan halkların acil değişim taleplerine yaslanmak zorunda.

Demokratik barışçıl protesto hakkı; düşünce, ifade ve örgütlenme hakkı yamalı bohçaya çevrilen mevcut anayasaya göre kanunen yasal ve meşrudur.

Sendikalarımız, derneklerimiz, partilerimiz, çevre hareketlerimiz, platformlarımız ve aktivistlerimiz var. Hepimiz bu berbat duruma son verebiliriz. Türkiye'nin son 40 yılında baskıcı dönemlere son veren, ücretleri ve özgürlükleri artıran, her zaman işçilerin ve ezilenlerin kitlesel demokratik mücadeleleri olmuştur. Yine böyle olmalı.

BARIŞTAN YANA
Yıldız Önen

SAVAŞI DURDURAN DEVRİM!

Hemen ulaşabileceğimiz ilk bilgiler Birinci Dünya Savaşı'nın ne kadar korkunç bir kapsamı olduğunu gösteriyor. Savaşa tüm ülkelerden 65 milyon 038 bin 810 asker katılmış. Savaşta 8 milyon 556 bin 315 kişi hayatını kaybederken 21 milyon 219 bin 452 kişi yaralanmış. Bir de kayıp veya esir olan 7 milyon 750 bin 945 kişi var. Yıkılan şehirler, ülke altyapıları, yakılan başkentler, sürekli bombalanan coğrafyalar, hastaneler, okullar, fabrikalar, paramparça olan insan hayatları var.

İstatistiklerin eklemeyeceği, ekleyemediği yok olan insan dışındaki canlılar var, kediler, köpekler, inekler, böcekler, sürüler, ormanlar, ekosistemler.

Dünya Savaşı tanık olan insanları özellikle teknolojinin kitlesel imha için kullanılmasındaki hoyratlık nedeniyle şaşkınlığa uğrattı.

Kapitalizm, George Mombiot'nun yazdığı gibi, "Portekizlilerin 1420'de Madeira'yı sömürgeleştirmesinden birkaç on yıl sonra, bazı açılardan daha önce var olan her şeyden farklı olan bir sistem." olarak doğdu. "Kapitalizmin klasik yükselme-azalma-terk döngüsü olarak tanımlanacak bu süreçte, Portekizliler sermayelerini yeni topraklara kaydırdılar. Önce Sao Tome'de, sonra Brezilya'da, sonra Karayipler'de şeker kamışı tarlaları kurdular ve her durumda kaynakları sonuna kadar tüketerek yeni coğrafyalara geçtiler. Moore'un dediği gibi, yeni coğrafi sınırların ele geçirilmesi, tüketilmesi ve kısmen terk edilmesi, kapitalizm dediğimiz birikim modelinin merkezinde yer alıyor."

Kapitalizm küresel bir sistem olarak şekillendikçe görülecekti ki bu birikim modelinin merkezinde bir savaş yer alıyor. Özellikle emperyalist evresiyle birlikte kapitalizmin canlı yaşamının toptan imhası anlamına geldiğini gösteren Birinci Dünya Savaşı burjuva tarih anlatıcılarının iddia ettiği gibi savaşın artık sınırlarına varması nedeniyle değil, Rusya'da gerçekleşen işçi devrimi nedeniyle sona erdi. Küresel ölçekli yıkım, 1917 yılında gerçekleşen ve başarı kazanan ilk işçi devriminin barışçıl karakteri nedeniyle bir çırpıda sona erdi.

Devrimin gerçekleştiği gün iktidarı ellerine alan işçilerin meclisinde konuşan Lenin, "Bizim rutin görevlerimizden biri savaşı derhal sona erdirmektir." demişti. İşçi hükümetinin Lenin tarafından kaleme alınan ilk kararı, sahiden de barışı savunuyordu:

"Tüm savaşan halkları ve bunların hükümetlerini adil, demokratik bir barış için derhal görüşmeleri başlatmaya çağırır. ... Hükümetin böyle bir barışla kastettiği şey, toprak ilhakı (yani yabancı topraklara el konması ve yabancı ulusların zor yoluyla bir başka ulusa birleştirilmesi) ve tazminat olmadan acil bir barıştır ... Hükümet, güçlü ve zengin ulusların istila ettikleri zayıf ulusları nasıl paylaşacakları sorunu üzerine yürütülen bu savaşın sürdürülmesini insanlığa karşı girişilmiş en büyük suç olarak değerlendirir, istisnasız tüm uluslar için eşit derecede adil olan ve burada işaret edilen koşullarda derhal barış anlaşması imzalamaya kararlı olduğunu resmen ve açıkça ilan eder ..."

1918 yılında dünya savaşını bitiren barış anlaşmasının imzalanması önce "sıradan" kadın ve erkek Rus işçilerinin devrimi, ardından bu devrimden ilham alan Alman işçilerinin barışı talep eden isyanlarıydı.

Ekim Devrimi bugün barış isteyenler açısından çok önemli bir rehber olmaya devam ediyor.

TÜRKİYE-ERMENİSTAN SINIRI AÇILMALI

MELTEM ORAL

İkinci Karabağ Savaşı'nın üzerinden bir yıl geçti. 44 gün süren savaşta her iki ülkeden 6 binden fazla asker öldü, yüzlerce kişi kayıp, Azerbaycan hâlâ Ermenistanlı savaş esirlerini tutuyor. Savaş bitmiş gibi görünse de yaz ayları boyunca sınır çatışmaları, ölümler, Azerbaycan'ın geçiş yollarını kapamak gibi hamleleri devam etti.

Geçen temmuz ayında AGİT Minsk Grubu eşbaşkanları tarafından iki ülkeye müzakerelere dönme çağrısı yapıldı. AGİT Minsk Grubu, 1992'de Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı tarafından kurulan ve Karabağ sorununun çözülmesi için, farklı çıkarılara sahip uluslararası ve bölgesel güç olan ülkelerin dahliyle çalışmalar yürüten bir oluşum. Grubun eşbaşkanları ABD, Rusya ve Fransa temsilcilerinden oluşuyor.

Savaşın ardından başbakan Nikol Paşinyan'ın istifasıyla birlikte Ermenistan erken seçime gitti ve Sivil Sözleşme Partisi yüzde 53,9 oy aldı. Yeniden başbakan seçilen Nikol Paşinyan da barış görüşmelerine hazır olduklarını deklar etti. Paşinyan'ın müzakere çağrısından iki gün sonra CNN Türk'e röportaj veren Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev ise Ermenistan'ın barış anlaşmasına hazır olmadığını hatta karşı olduğunu iddia ederek "pişman olacaklar" dedi. "Savaşı başlattık" itirafında bulunan Aliyev, konuyu Zengezur koridoruna getirdi.

Son dönemde Türkiye'den hem Erdoğan'ın hem de İbrahim Kalın'ın demeçleriyle birlikte, Azerbaycan ve Ermenistan meselesine dair müzakere açıklamaları iyice hız

kazandı. Ancak Türkiye'den yapılan normalleşme açıklamalarının merkezinde halklar arasındaki barıştan ziyade "ekonomik kalkınma ve bölgesel işbirliği" var. Zaten Karabağ'daki savaşın sona ermesinin hemen ardından, aralarında son günlerde adı Pandora belgeleriyle anılan Cengiz Holding'in de olduğu, inşaat, maden, enerji sektörlerinden 11 firma Azerbaycan devletiyle büyük anlaşmalar imzalamıştı. Anlaşmalar Karabağ'da Azerbaycan'ın kontrol etmeye başladığı bölgelerde yol yapımı, inşaat, madencilik gibi faaliyetleri kapsıyor.

Ambargo

Geçen haftalarda normalleşme meselesine dair "diplomasi başlarsa bir şeylerin alınıp verilmesi lazım" diyen Erdoğan tıpkı Aliyev gibi, Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki gerilimin Zengezur koridorunun açılmasıyla hallolacağını söylemişti. İki liderin de barışın inşasından anladığı, Azerbaycan ve Nahcivan arasında kara ve demiryolu inşa edilmesi gibi görünüyor. Yine iki lider için de Ermenistan'ın barıştan yana olup olmadığını göstergesi, koridorun açılmasını kabul edip etmeyeceği belli ki. İbrahim Kalın da aynı günlerde katıldığı bir televizyon programında normalleşmeye dair bakışını "Bakın Ermenistan fakir bir ülke. Azerbaycan, Türkiye ekonomileri var. Bundan faydalanabilir" sözleriyle açıklamıştı.

İbrahim Kalın'ın dem vurduğu Ermenistan ekonomisini olumsuz etkileyen en önemli faktörlerden birisi Türkiye'nin Ermenistan sınırlarını kapalı tutarak uyguladığı ambargo. Azerbaycan ve Türkiye tarafından normalleşme

Geçen haftalarda normalleşme meselesine dair "diplomasi başlarsa bir şeylerin alınıp verilmesi lazım" diyen Erdoğan tıpkı Aliyev gibi, Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki gerilimin Zengezur koridorunun açılmasıyla hallolacağını söylemişti. İki liderin de barışın inşasından anladığı, Azerbaycan ve Nahcivan arasında kara ve demiryolu inşa edilmesi gibi görünüyor.

görüşmelerinin adeta bir koşulu olarak konulan Zengezur koridoru, Azerbaycan ve Türkiye arasında Ermenistan ve Nahcivan'dan geçerek birleşmesi planlanan kara ve demiryolu hattı. Hattın Ermenistan kısmı 43 kilometre. Türkiye devletinin tek taraflı olarak kapattığı sınır ise 325 kilometre. Türkiye devleti iki ülke arasındaki normalleşme müzakerelerinde bölgesel güç olarak kendi çıkarlarını dayatmak yerine, hızla kapalı tuttuğu Ermenistan sınırını açmalı.

'KARDEŞLİK' SÖZLERİNİN GİZLEDİKLERİ

İktidar tarafından halka, Azeriler ve Ermeniler arasındaki mücadelenin tarihsel bir kavga olduğu anlatılıyor. 'Kardeş Azerbaycan'ı desteklememiz gerektiği söyleniyor. Türkiye'yi yönetenler neden bu propagandayı yapıyor?

Karabağ'daki savaşın ardından, Azerbaycan'ın kontrol etmeye başladığı bölgelerde inşaat, maden, mühendislik faaliyetleri için Türkiye'den ondan fazla firmayla milyon dolarlık sözleşmeler imzalandı. Olağan şüpheliler Cengiz Holding, Kalyon Grup, Kolin İnşaat, Özgün Yapı bu firmalardan bazıları. Anlaşmaların en büyüğü Cengiz Holding'e ait Eti Bakır ve Azerbaycan Ekonomi Bakanlığı arasında imzalandı. Eti Bakır ayrıca bir madenin 30 yıllık arama ve işletme ruhsatını aldı. Cengiz ve Kalyon'un ortak şirketi Artvin Maden'e ruhsatlar verildi. Birkaç gün önce Cengiz Holding, ikisi Karabağ'da olmak üzere 3 yeni bölgede maden arayacağını duyurdu. Kolin İnşaat ve Özgün Yapı tarafından, Azerbaycan'dan Şuşa'ya giden ve Aliyev'in zafer yolu dediği yol yapılıyor. Bunların dışında çok sayıda altyapı, yol, inşaat anlaşmaları yapıldı. Her savaşta olduğu gibi bu savaşın merkezinde de en zengin aileler ve yükselen holdinglerin çıkarları duruyor.

22 EKİM'DE İKLİM EYLEMİNE, 6-7 KASIM'DA COP26 ZİRVESİNİ PROTESTO ETMEYE!

Dünya liderlerinin Kasım ayında, geleceğimizi belirleyeceği ortada olan 26. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı COP26 için Glasgow'da buluşacağı tarihlerde, yani 6-7 Kasım'da ise "Yalan söyleme! Harekete geç!" diyor, yine uluslararası eylem günü olarak belirlenmiş bu tarihlerde, uluslararası koalisyonun Türkiye ayağı olarak örgütlediğimiz İklim Adaleti Koordinasyonu olarak İstanbul, Ankara, Tekirdağ, İzmir, Bursa ve daha birçok ilde eş zamanlı gerçekleştirilecek büyük eylemde Antikapitalistler, Açık Radyo, Greenpeace, Gelecek İçin Cumalar, yeşillerden aktivistler, Yokoluş İsyanı ve yerel çevre örgütleri olarak bir araya geliyoruz. COP26 zirvesini egemen sınıflara, yalancı iktidarlara karşı mücadelenin sesinin yükseldiği platformlara çevirerek, gücümüzü büyüterek geliyoruz! 22 Ekim'de ve 6-7 Kasım'da bizlere katılın, taleplerimizi birlikte duyuralım.

Greta Thunberg ve FFF'in çağrısıyla genç aktivistlerin dünya genelinde örgütlediği hareket şirketlere ve devletlere meydan okuyup sistem değişikliği talep ederken, Türkiye'deki harekete müdahale eden bazı şirketlerin bu radikalliği yumuşatmak için "Sistemi kökten değiştir" sloganını değiştirmiş olmalarını nasıl yorumluyorsunuz?

Tibet Şahin, Antikapitalist Öğrenciler: Şirketlerin korunmasının temelinde bir bilgi sorunu yatıyor. Yapılmış ve yapılmamış çevirilerin ve Marksist literatür içinde ve dışında çıkmış yazılardan birçoğu bu bilgi sorununu kaldırmak için işe koşulabilir; "Yeşiller'in öve öve bitiremediği o liberal ve iklim elçisi devletler (Güney Kore gibi), nasıl bir fiyasko olduklarını daha önce gösterdiler. İklim krizine karşı sosyalist ve devrimci olmayan yeşil kapitalist tavrın temeli cehalettir. Şayet mesele bilgi sorunu değilse, bu ahlakî bir karardır ve iki yüzlülüktür. İki yüzlülük hiç yoktan ortaya çıkacak bir şey değil; eğer ortaya çıkıyorsa belirli çirak odakları olduğundan çıkıyor denebilir.

Ersin Tek, Greenpeace: Aslında küresel iklim hareketi son 10 senede çok büyük olaylara sahne oldu. Bütün dünya artık iklim krizinin gerçek olduğunu ve gezegenin bir toplu yokoluş eşiğinde olduğunu kabul etmek zorunda kaldı. Mevcut fosil yakıt temelli sistemin özünün aynı kalarak sadece fosil yakıtlardan sınırlanabileceğini düşünen bir akım cılız da olsa varlığını sürdürüyor. Greta'nın belki de sembol haline gelmesinin temelinde de doğrudan bu akımların da suçlular arasında olduğuna işaret etmesi vardı. "Kaybedecek vakit yok, başka bir gezegen yok, bu sistem içinde çözüm yok." Eğer hemen şimdi ve radikal bir dönüşüm talep etmiyorsanız, aslında hiç bir şey talep etmiyorsunuz.

Bu konu bir yandan sivil toplumun neo-liberal dönüşüm içinde geçirdiği dönüşümle de ilgili. Kitlelerin değiştirici gücüne yaslanmayan, karar alma mekanizmaları belirsiz, kendi içine kapalı bir tür sosyal aktör parlatılmaya başladı. Sosyal girişim adı verilen ve aslında kar amacı güden şirketler, "sosyal etki" amacıyla çalıştıklarını söyleyerek sivil toplum alanında varlık gösteriyor. Bu dönüşüm ise, değişim aktörlerinin profesyonelleştirilmesi ve sıradan insanlara kapatılması sonucunu doğuruyor.

Küresel hareket hem iklim krizine hem de ırkçılığa karşıken nasıl oluyor da Türkiye'de hareket içinde İYİP'iler kürsü alabiliyor?

Tibet Şahin: Çünkü devletin gücüyle çatışmalara girecek kadar cesur değiliz maalesef, bunun bir sebebi de ortada büyük kitlelerin bulunmaması. Türkiye gibi doğu toplumlarında iklim hareketinin radikal olmayan yumuşak hali bile nefretle karşılanıyor. "İklim krizi" bahsi açılınca twitterda yazılan şeyler bu toplum yapısının ne kadar kalıcı olduğunu göstermekte. Yani bugün Türkiye'de buna yönelmiş bağımsız bir hareket kurmak zor, ancak yine de kararlı durmanın önemli olduğunu düşünüyorum. İyi Parti ile iş yapmak akıl kârı değil. Ancak, İyi Parti'yi greve çağırarak bir sorun değil bana kalırsa, hatta isteyen her parti gelmelidir; yalnızca bizim tarafımızdan sorgulanacağını ve çıkıp

diplomat sözleri edip inmekle kurtulamayacağını bilmek şartıyla.

Ersin Tek: ABD'de de bugün BLM ve diğer ırkçılık karşıtı hareketler ile iklim hareketi birlikte bir değişim savunuyorlar. Zira ırkçılık da, iklim krizi de aslında bu sistemin iki farklı ürünü. İkisi de bu sisteme içkin ve bu sistemin çarklarını döndürüyor. Küresel sistemin yarattığı iklim krizinin bir diğer yüzünün ırkçılık, bir öteklinin cinsiyetçilik, bir başkasının türçülük olduğunu yani aslında fosil yakıt temelli ve kâr merkezli bu sistemin adaletsizliklerin ve eşitsizliklerin de kaynağı olduğunu unutmadan taleplerin şekillenmesi gerekli. İklim hareketinin hemen, acil ve radikal dönüşüm için adil dönüşüm taleplerini şekillendirmesi gerekiyor.

Tuna Emren: Uluslararası iklim hareketi fosil yakıt şirketleri ve bankaların önünde eylem yapıyor, onları protesto ediyor, ırkçılık karşıtı sloganlar atıyor, sistemi eleştirip sistem değişikliği talebini yükseltiyor. Greta Thunberg'in de belirttiği üzere, biz siyasi anlamda mümkün olanlar ve olmayanlar ile ilgilenmiyoruz. Bu krizin durdurulabilmesi için fosil yakıtların terk edilip yerin altında bırakılması gerekiyor. İyi Parti'nin bunun nasıl yapılacağına dair bir çalışması, bir yol haritası varsa, buyursun açıklasınlar. Anladığımız kadarıyla böyle bir çalışmaları bulunmuyor, bilakis hareketin taleplerini hiçe sayan politikaları yürürlüğe koyma planları yapıyorlar. Bu kabul edilemez.

İklim hareketinin kazandığı güce böyle müdahalelerle zarar veren, hareketi kendi çıkarları doğrultusunda kullananların, bizlere zaman kaybettirenlerin ne o kürsüde ne de hareketin içinde yeri vardır.

"Ara yol yok, fosil yakata hemen şimdi son ver" talebi ne anlama geliyor?

Tibet Şahin: Ara yol olmadığını belirtmek tarih felsefesi-ne yönelik aktif bir bilinci gösterir bence, ara yol buluculuğu tarihin diyalektik kavranışından yoksun parçacı ve analitik bir bakışın sonucu ve bütünsellikten yoksun bir kavrayıştır: Bilgi sorunu dememin sebebi bu. Ara yol yok, kapitalizmin

gerektirdiği her şeyden sıyrılmamız kendimizi.

Ersin Tek: Tam da Greta'nın dediği gibi... Hemen şimdi fosil yakıtlara son vermek dışındaki bütün konuşmaların, vaatlerin, umutların zaman kayıbından başka bir anlamı kalmadı. 10 yıl içinde dünyada çok radikal bir dönüşümü gerçekleştirmesek, içinde bulunduğumuz iklim krizinin sonuçları türlerin toplu yokoluşlarına neden olacak. Hala kömür santallerinin çalıştığı, gaz arayışının devam ettiği, nükleer santral inşa edilen bir ülkede de ara formüllere ve bireylere havale edilen çözümlere itimat etmek mümkün değil.

Bugün dünyanın boynuna bir ilmik geçirilmiş durumda ve altındaki tahta da kırılmak üzere. Biraz daha tahtaya basalım, ipin kaç metre olduğunu hesaplayalım, nefesimizi ne kadar tutarız gibi tartışmalar yapmak yerine, elimizle o ilmigi çıkarıp o dar ağacından inebiliriz. İnmek zorundayız.

Tuna Emren: Ara yol yok, çünkü sınırda duruyoruz, vaktimiz kısıtlı. Yok, çünkü iklim krizi bizatihi fosil yakıt bağımlı kapitalizmin yarattığı bir kriz. Küresel CO2 emisyonlarının yaklaşık üçte biri 2005'ten sonra salındı. Kapitalizm bu krize bir çözüm sunabilir mi? Sunabilmiş olsa emisyonlar bu hızda artmaya devam eder miydi? IPCC'nin son raporu "insanlık için kırmızı alarm" diyor, (diğer taraftan) Paris İklim Anlaşması'ndan bu yana 1,9 trilyon dolarlık fosil yakıt yatırımı yapıyor. Ya fosil yakıt endüstrisi ve onları destekleyen bankalara, şirketlere, yani zenginlere para aktarmaya devam edecek ve bunu da her zamanki gibi yoksulların cebinden karşılayacağız ya da aynı miktarlarda yatırımı bu krizi durdurup beraberinde yenilenebilir enerji istihdamı yaratmaya, düzgün çalışan bir sağlık sistemi geliştirmeye, insani ihtiyaçların karşılanmasına akıtacağız. İnsanlığı ve gezegendeki tüm diğer canlıları mı kurtaracağız, yoksa bizi iklim kaosu sürükleyen bu şirketleri mi?

Keşke bir ara yol olsaydı gerçekten ve bizler de hayatta kalabilmek için mücadele etmek zorunda olmasaydık. Kapitalizm öyle irrasyonel bir sistem ki resmen yaşamı kurtarmak için onunla bir mücadeleye girişmek zorunda kalıyoruz.

BİRLEŞİRSEK, BU KIŞI BAHARA ÇEVİREBİLİRİZ

ÇAĞLA OFLAS

Açlar ordusu büyüyor. TÜİK rakamlarına göre işsizlik yüzde 14'ü geçti. Dar tanımlı işsizlik 4 milyon 237 bini geçerken, geniş tanımlı işsizlik 9,7 milyon kişiye ulaştı. Kayıt dışı çalışanlar yüzde 34'den yüzde 36'ya çıktı. 2020 yılında 177 bin işçi kod 29 bahanesiyle işten çıkarıldı. Ekim ayına kadar 1477 işçi iş cinayetinde hayatını kaybetti. 8 milyon kişi emeklilikte yaşa takılarak emekli olamadı. Emekli olabilen emeklinin de yüzde 80'i açlık sınırının altında emekli maaşı almakta. Çalışanların yüzde 44'ü açlık sınırının altında 2.825 TL'ye ya da onun da altında maaşa mahkum edilmiş durumda.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ağustos ayı enflasyon rakamlarını yüzde 19,25 olarak açıkladı. Ancak bağımsız

araştırma kuruluşu ENAG'a göre enflasyon yüzde 45. Türkiye, Venezuela, Surinam, Suriye, Zimbabve ve Arjantin'in ardından en yüksek enflasyona sahip 8. ülke. Yılbaşından bu yana elektrik üretiminde kullanılan doğal gazda 8 kez zam yapıldı. Toplamda yapılan zam yüzde 55'in üzerine çıktı. Son bir yılda İstanbul'da ev kiralarna yüzde 50 zam geldi. Süt ürünlerine üç ayda yüzde 25 zam geldi. Bu oran, tavuk etinde yüzde 64, dana etinde yüzde 23, ayçiçek yağında yüzde 60, yumurtada yüzde 49, süt ve yoğurttta yüzde 35 düzeyinde. Son bir yılda ekmek fiyatlarına yüzde 26, makarnaya yüzde 21 zam geldi. Türk İş'in araştırması vahim tabloyu ortaya koymakta: Eylül ayı için açlık sınırı 3 bin 49 lira, yoksulluk sınırı 9.932 lira.

Kamu kaynakları sermayeye aktarılıyor

Yukarıdaki rakamlar milyonlarca emekçi ve yoksulun temel gıdaya bile ulaşamadığı, bırakın güvenli bir konutu, metropollerde kümes bile tutamayacak durumda olduğunu, önümüzdeki kış aylarında ısınmak için enerjiye ulaşamayacaklarını gösteriyor. Tablonun bir tarafında derin bir sefalet yaşanırken, iktidar ve genişçe bir sermaye grubu devlet kaynaklarını kendilerine aktarmaya ve muazzam bir zenginlik içinde yüzmeye devam ediyor.

Merkez Bankası'ndaki 128 milyar doların buharlaştırılması, Demirören grubunun Ziraat Bankası'ndan çektiği 750 milyon dolar krediyi geri ödemediğinin açığa çıkmasının ardından, iktidar blokunun suç işlediği bizzat Sa-

BU KIŞI BAHARA ÇEVİRELİM

Muhalefetin hemen her kesimi bu kışın çok zor geçeceği, zamların yağmaya devam edeceği konusunda hem fikir. Ancak, işçiler birleşirse, zorlu geçmesi beklenen kış aylarını bahara çevirmek mümkün. 150 bin işçiyi kapsayan metal işçileri toplu sözleşmeleri başlamış durumda. Şişe cam işçilerinin toplu sözleşme dönemi başlamış durumda. Birkaç ay içinde milyonlarca işçiyi yakından ilgilendiren asgari ücret belirlenecek. Sonrasında da 2022 yılı bütçesi görüşülmeye başlanacak. Pahalılığa ve düşük ücretlere karşı iş yerlerinde ücret mücadelesini yükseltip, yoksulluğa karşı, acil taleplerimiz etrafında birleşik bir mücadeleyi inşa edelim. Seçim sathı mahalline girildiği bugünlerde, işçilerin birleşik mücadelesi, sermayenin iki bloku dışında antikapitalist bir alternatifin oluşmasının da önünü açabilir.

Taleplerimiz:

- Asgari ücret 5.000 lira olsun, en düşük emekli maaşı asgari ücrete çekilsin.
- Zamlar durdurulsun, ücretlere ek zam yapılsın.
- İşçiler değil, patronlar vergilendirilsin.
- Sağlık ve eğitim hizmetleri kamulaştırılsın, parasız olsun.
- Sendikal faaliyetler, toplantı, gösteri örgütlenme önündeki tüm engeller kaldırılsın.
- İşçilerin banka kredi borçları silinsin.

yıştay tarafından tespit edildi. Sayıştay raporu pandemi boyunca emekçilerden desteğini esirgeyen, her felakette halka İBAN numarasını gönderen iktidar blokunun, emekçilerden toplanan vergilerle oluşan kamu kaynaklarını sermayeye yağdırdığını da göstermekte aynı zamanda.

Sayıştay'ın raporuna göre; Cumhurbaşkanlığı sarayının bir günde harcadığı tutar 8 milyon. Milyonlar aç yatarken, sarayın günlük beslenme masrafı ikiye katlanarak 5,4 milyona ulaşmış durumda. Öğrencilere yangın söndürme ve altyapı sistemleri uygun olmayan binaları yurt olarak tahsis edip gerekli donanımı sağlayamayan Gençlik Bakanlığı, spor kulüplerinden milyarlarca liralık kira gelirlerini tahsil etmemiş. Raporlara göre; bakanlığın 4 milyar lirası ortada yok!

Hasta garantisi verilen, her yıl milyarlarca lira kira bedeli ödenen şehir hastanelerine fazla ödeme yapılmış. Yapı-ilet-devret kapsamındaki 6 otoyol projesine geçen yıl 1,7 milyar dolar ve 35 milyon avro garanti ödemesi yapılmış. Bilançoju inceleyen Sayıştay otoyollarda 97,9 milyar liranın kayıp olduğunu tespit etti.

Sayıştay raporu devletin işçilerin yaşamını değil sermayenin çıkarlarını savunduğunu göstermekte. 2020 Eylül'ünde adı neredeyse AKP ile özdeşleşen Bayburt Grup'un yüklenici olduğu Trabzon-Aşkale (Kop Dağı Tüneli) inşaatında ölen ve yaralanan 10 işçi ile ilgili iş cinayeti, bizzat Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından kapatılmış.

Raporda pek çok usulsüzlük ve yolsuzluk da kaydedilmiş. Kamuda çalışan emekçilere sefalet zamları yapılırken, bakanlıklardan, müdürlüklere lüks harcamalar yapılmış;

lüks otomobiller, en pahalı araçlar, cipler, elektronik ürünler ihalelere eklenmiş! Yolsuzluk, usulsüzlük ve hırsızlık bizzat devletin kurumu tarafından raporlandı. Ama ilgili bakanlıklar ve müdürlükler ile ilgili ne bir soruşturma açıldı ne de yargı harekete geçti.

Zengin daha zengin fakir daha fakir

Öte yandan Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yüzde 21

büyümesine rağmen ücretlerin toplam milli gelirdeki payı son bir yılda yüzde 39'dan yüzde 35'e düştü. Nitekim yüzde 21'lik büyümenin yüzde 12'si ihracat gelirlerinden geliyor. Bunun en önemli nedeni işçilik maliyetlerinin çok düşük olması. Türkiye düşük işçilik maliyetinde bir dünya markası olan Çin'i geçmiş durumda. Iphone indeksi yayımlandı, bu indeks her yeni üründe yayımlanıyor. ABD'li bir işçi Iphone 13 almak için 5 gün, Yunanistanlı bir işçi 25 gün çalışmak zorunda, Türkiyeli bir işçi ise 93 gün çalışmak zorunda. Türkiye'de emekçiler her hangi bir malı almak için çok uzun zaman çalışmak zorunda.

Finansallaşmış piyasalara bağlı Türkiye ekonomisi derin bir kaynak krizi yaşıyor. Ve kaynak bulmak için uyguladığı yüksek faiz, yüksek kur politikaları patronların daha zengin olmasına yol açarken, ücretlerin erimesine, alım gücünün sınırlanmasına yol açıyor.

Artan hayat pahalılığı ile başa çıkamayan emekçiler borçla yaşıyor. 34 milyon kişi bankalara borçlu durumda, 3 buçuk milyon kişi ise borcunu ödeyemediği için problemli durumda. Mutfaktaki yangını söndüremeyen emekçiler bankalarla yaptıkları kredi anlaşmalarıyla market alışverişi yapıyorlar. Yani zaten küçük miktarda olan ücretler de bankaların ipoteği altında.

Aile hekimleri, 1 Temmuz'da uygulamaya konulan Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'ni protesto etmek için iş bıraktı.

"VERGİ" ADI ALTINDA İŞÇİLERDEN ÇALINIYOR

Siyasal desteği çıkar ve sermaye gruplarıyla sınırlı kaldığından, iktidarı sürdürmek için tamamen sermayenin hizmetinde olan iktidar bloku, pandemi koşullarında bile dünyada emekçilere en az nakit yardımı yapan ikinci ülke durumundayken, işsizlik fonu, SGK kaynakları patronlara aktarıldı. Bir avuç şirketin vergi borçları sıfırlandı.

Patronlar açısından Türkiye vergi cenneti. "Gelir vergisi" adı altında asgari ücretten bile vergi alınırken, KDV, ÖTV gibi dolaylı vergiler emekçilerin sırtına binmiş vaziyette. Devlet emekçilerden vergileri son kurşuna kadar tahsil ederken, işçilerin maaşları ceplerine girmeden kesilirken, sermayeye vergi kaçırması için türlü olanaklar tanınıyor. Nitekim işçilerden çalınan vergilerin dirilmemiş servetin boyutlarını ortaya çıkaran Pandora Belgeleri, Cumhurbaşkanlığı sarayını ve şehir hastanelerini inşa eden Rönesans Holding'in yurt dışındaki vergi cennetlerine 210 milyon dolar aktardığını ortaya çıkardı. Bianet haberine göre vergi cennetine aktarılan 210 milyon doların yüzde 40'lık gelir vergisi ödenmiş olsa, hazinenin kasasına yaklaşık 750 milyon lira girecekti.

DEMOKRATİK ALANLAR SINIRLANINCA EKONOMİ DE DARALDI

Nereden bakarsanız bakın emekçilerden alıp, sermayeye aktaran bir soygun düzeniyle karşı karşıyayız. Kuşkusuz kapitalizm tam da böyle bir sistem olmakla birlikte Türkiye siyasetinin otoriterleşmeye doğru viraj aldığı 2018 yılının, 2001 krizinden sonra yaşanan en derin krizle aynı günlere denk gelmesi bir tesadüf değil.

40 yıldır yeni liberal politikaların uygulandığı ülkede en sert viraj tüm yetkilerin tek bir merkezde toplandığı, demokratik alanların sınırlandırıldığı Türk Usulü Başkanlık sistemine geçişle alındığını söylemek abartılı olmayacak. Örneğin: 2016 yılında 200 lirayla 5 lt ayçiçek yağı, bir litre zeytinyağı, 5 kg şeker, 2 kg yoğurt, yarım kg peynir, 1 kg kıyma, 1 kg nohut, 1 kg Antep fıstığı ve tuvalet kağıdı alabiliyorken, bugün sadece 5 lt ayçiçek yağı, 1 kg çay, 5 kg,

toz şeker ve 1 kg kıyma alınabiliyor.

İyice fakirleştiğimiz beş yıllık sürede emekçi sınıflar bir darbe girişimine, sonrasında binlerce kamu çalışanın işten atıldığı, HDP'li vekillerin ve belediye başkanlarının tutuklandığı, grevlerin yasaklandığı, toplantı ve gösterilerin yasaklandığı OHAL'e maruz kaldı. Sonrasında gelen Türk Usulü Başkanlık sistemi ile kriz koşullarında sınıf mücadelesine engel olacak önlemler alındı. Sermayenin ihtiyaç duyduğu düzenlemeler gerçekleştirildi.

Bütün bunlar baskının artması, demokratik tüm kazanımlara saldırılmasıyla gerçekleşebilirdi. İşçilerin yaşam ve açlık ikilemiyle karşı karşıya kaldığı pandemi koşullarında ücretler kesilirken, sendikal faaliyetler yasaklandı, gösteri ve toplantılar keyfi bir biçimde engellendi.

EKİM DEVRİMİ:

BAŞKA BİR DÜNYAYA ATILAN İLK ADIM

Ozan Tekin, 104. yıldönümünde Ekim Devrimi'nin bugün milyonlarca ezilen için taşıdığı anlamı tartışıyor.

Kapitalizmin belli başlı yayın organları, eşitsizlikleri görünür kılan ve derinleştiren pandemi günlerini toplumsal isyanların takip edebileceğinden korkuyor. Zira 2020'de, dünya çapında milyardere 670 kişi daha eklendi ve toplam sayı 3 bini geçti. Tüm milyarderlerin en az yüzde 20'si pandeminin ilk yılında milyarder oldu. Dünya çapında on milyonlarca kişi yoksullukla boğuşurken, işini kaybeden, gelecek kaygısı taşırken zenginlerin dünyası bundan etkilenmedi. Yalnızca ABD'de Mart 2020'den Ocak 2021'e kadar milyarderler yüzde 38,6 zenginleştiler. İşçiler ya korona koşullarında güvencesiz çalıştırılır ya da evlerine kapanmaya mahkûm edilirken, dünyanın en zengin insanı Jeff Bezos uzaya gitti.

Kapitalizm eşitsizliklerin yanı sıra savaş üretmeye devam ediyor. Savaşlardan ve yoksulluktan kaçan göçmenler gitdikleri yerde ırkçılıkla karşı karşıya kalıyorlar. Dünyanın birçok yerinde ulusal sorunlar çözülmemiş durumda. İklim felaketi gezegenin ve tüm canlı yaşamının geleceğini tehdit ediyor. Son yıllarda yükselen otoriterlik ve aşırı sağcı akımlar, kadınların ve LGBTİ+ların varlığını ve haklarını tehdit ediyor. Geniş kitleler birçok yerde sistemden bıkmış durumda ve buna alternatifler arıyorlar.

Sistemin değişmesini talep edenler açısından, bundan bir yüzyıl önce gerçekleşmiş olan Ekim Devrimi hâlâ büyük bir ilham kaynağı. 1917'nin Şubat'ında Rusya'da işçiler ayaklanarak otokratik Çarlık rejiminin iktidarına son verdiler. Dünya Savaşı'nın yarattığı türbülans içerisinde mücadele eden emekçiler, Ekim Devrimi ile kendi hayatlarının kaderini ellerine almak için devasa bir adım attılar. Rusya'da işçilerin en geniş temsilini ifade eden Sovyetler, Geçici Hükümet'i devirerek kontrolü ele geçirdi.

Barış ve eşitlik

Rus Devrimi'nin geçmişte kalmış bir anı olduğunu söyleyenler yanılıyorlar. Rus işçilerinin tarihi sıçrayışı, bugünkü sorunlarımızın çözümüne dair bize ışık tutmaya devam ediyor. Her şeyden önce, Ekim Devrimi, milyonların yaşamını yitirdiği Birinci Dünya Savaşı'na son veren olayların en önemlisiydi. Troçki'ye göre "Şubat Devrimi'nin kayda değer tek dokümanı" olan 1 Numaralı Emir, asker komitelerinin kurulmasını ve silahların kontrolünün "hiçbir durumda komutanlara verilmemek üzere" bu demokratik organlarda olmasını sağlıyordu. Şubat Devrimi'nden sonra sosyalistlerin önemlice bir bölümü, artık "devrimi savunmak" gibi gerekçeler de üretirken, savaş politikalarının devam ettirilmesini savundular. Bolşevikler ise en başından beri emperyalist paylaşım savaşında kendi ülkelerinin yenilgisini savunuyorlardı. Bu politikanın devamıyla, milyonları öldüren savaştan hoşnutsuz olan asker ve emekçi milyonlara hitap ederek kitleselleştirdiler. Sovyetler'in iktidarı Rusya'nın savaştan çekilmesini ve barış politikalarının hayata geçirilmesini sağladı.

Devrim sömürüyü ve gelir eşitsizliklerini yok etmek için muazzam bir kapıyı araladı. 1917'de bir toprak ağası, "Toprağımdan vazgeçmek zorunda olduğum gerçeğini kafama sokamıyorum" diyordu. Troçki'ye göre ise devrimin görevi egemen sınıfın kafasına sokmak istemediği şeyleri gerçekleştirmektir. Toprak yoksul köylülerin oldu. Fabrikaları patronlar değil işçiler işletmeye başladı. Eski sistemin ve devlet aygıtının dağıtılmasıyla, farklı iş yerleri arasında dayanışmayı ve üretilen şeylerin paylaşımını organize eden komiteler kuruldu. Bütün üretim sürecinin işçilerin kontrolüne geçmesiyle sömürü mekanizmaları çökmeye başladı ve Ekim Devrimi eşit ve adil bir yaşamın nasıl kurulabileceği hakkında bize fikir verdi.

Demokrasi

Sovyetler, Paris Komünü ile başlayan işçi sınıfının demokratik iktidar deneyimlerinin zirvesiydi. Toplumla ilgili kararlar, burjuva parlamentolarında olduğu gibi grup seçkin ve zenginlerin temsilcisi olanlar tarafından değil, mümkün olan en geniş, aşağıdan katılımlı mekanizmalar tarafından alınıyordu. Rusya'nın sağcı gazetelerinden Novoye Vremya, Ekim Devrimi'nin ertesi sabahı Bolşeviklerin iktidarında toplumu açıcıları mı, itfaiyecilerin mi, dadıların mı, atlı araba sürücülerinin mi, makinistlerin mi, su tesisatçıların mı yöneteceğini soruyordu. Sovyetlerin sıradan insanların iktidarını temsil ettiğini egemen sınıfın sözcüleri bile teslim ediyordu.

Sovyetler denen yapı, tam da mücadelenin ihtiyaçlarından, ezilenlerin özgürlük arayışında kendi kaderlerini ellerine alacakları, tüm topluma yön verecek demokratik mekanizmaları kurmaları gerekliliğinden doğmuştu. İlerleyen yıllarda Şili'de kordonlar, İran'da şuralar; hepsi aynı arayışın ürünü demokratik organlardı. Ekim Devrimi, iktidarı bir avuç sömürücünün elinden alıp toplumun çoğunluğuna vermişti.

Baskılar yok oldu

Bu demokratik iktidar mekanizmaları, yüzyılların sağcı geleneklerini süpürüp attı. Geleneksel aile kavramı bir süre için ortadan kayboldu, cinsiyetçi ahlaki değerler yıkıldı ve çarlık rejimini yıkan mücadelenin öznesi olan kadınlar özgürleşmeye başladı. "Kahrolsun namus" gibi sloganları olan Bolşevikler'in başını çektiği Sovyet rejiminde kadınlara eve hapseden çocuk bakımı, çamaşır, yemek gibi "sorumluluklar" topluma devredildi. Bunların hepsi kamu hizmetleri olarak değerlendirildi ve yemekhaneler, kreşler açıldı. Alexandra Kollontai'nin deyimiyle "mutfağın evlilikten ayrılması, kilise ile devletin ayrılığı kadar önemliydi". Seks işçiliği suç olmaktan çıkarıldı. Kadınlar 1917'de seçme ve seçilme hakkına sahip oldu. Erkeklerle anayasal eşitlik sağlandı, boşanma kolaylaştırıldı, 1920'de kürtaj yasallaştırıldı. Eşcinsellik 1922'de suç olmaktan çıkarıldı. 1920'lerin ortasına gelindiğinde, bir eşcinselin bakan olabildiği Sov-

yet toplumunda, cinsiyet kimliği sadece beyana dayalı hâle getirildi ve transeksüellerin cinsiyet geçiş operasyonlarına devlet desteği sağlandı.

Bugün 2021'de hâlâ uğruna mücadele etmekte olduğumuz eşitlikçi toplumsal cinsiyet normlarının birçoğu, bir işçi devriminin arkasından birkaç yıl içerisinde sağlanabilmişti.

Devrim diğer kimlik sorunlarını da çözdü. Tüm ezilen uluslara kendi kaderlerini tayin hakkı tanındı. Antisemitizmin en güçlü olduğu yerlerden biri olan Rusya'da, 1917 Ekim'inde iktidarı olan Sovyet yönetiminin 21 üyesinden 6'si Yahudi'di. Dini inançlar baskı altında olmaktan çıktı; Müslümanların yaşadığı bölgelerde Cuma tatil ilan edildi ve çarlık tarafından camilerden çalınan kitaplar ve diğer nesnelere iade edildi.

Karşı devrim

İşçi sınıfının elde ettiği tüm bu kazanımlar, 1920'lerin ikinci yarısından itibaren gelişen Stalinist bürokrasinin karşı devrimi ile yok edildi. Sınıfların olduğu, devlet kapitalisti bir rejimin yeniden inşası sürecinde işçilerin fabrikalardaki kontrolü yok oldu. Berbat bir polis rejimi geri geldi. Kadınlar, LGBTİ+lar, dindarlar, tüm ezilen uluslar haklarını kaybetti. Kapitalizm bizzat baskı ve sömürü demekti; Stalinizm bunun teyidi olan bir karşı devrimi gerçekleştirdi.

Buna rağmen, Ekim Devrimi bugün işçiler ve tüm ezilenler birleşip mücadele ettiklerinde neleri kazanabileceklerini bize gösteriyor. Başka bir dünya mümkün ve bu anlamda Ekim Devrimi geleceğimize aittir.

Ekim Devrimi'nin gerçekleşmesinde en önemli faktör ise hiç kuşkusuz işçi sınıfı mücadelesi içerisinde yıllar boyu yer almış militanların oluşturduğu devrimci bir partinin varlığıydı. Benzer bir partinin inşa edilemediği durumda, 1918-1923 arası Almanya'da çok daha kitlesel bir işçi hareketi olmasına rağmen devrim başarı kazanamadı. Sosyalist İşçi gazetesinin altında yatan fikir de bu; bugünün Ekim Devrimi'ni inşa edebilecek öncü aktivistleri bir araya getiren devrimci bir örgüt inşasıyla geleceği kazanmak.

Kharkov'da göseri yapan işçiler, 1917.

ASGARI ÜCRET 5 BİN LİRA OLSUN

Birleşik Metal-İş Sınıf Araştırmaları Merkezi'nin her ay yayınladığı açlık ve yoksulluk sınırı raporuna göre açlık sınırı son bir yılda 800 lira artarak 3 bin liraya yükseldi. 2825 liralık net asgari ücret açlık sınırının altında kaldı. Asgari ücret zorunlu gıda harcamalarını bile karşılayamıyor.

Asgari ücret vergi nedeniyle Ağustos ayında 100 lira daha azaldı

2021 yılı asgari ücreti Ocak ayında, brüt 3677 lira olarak belirlenmişti. Bu ücretten Ocak - Temmuz döneminde 501 lira Sigorta, 36 lira işsizlik sigortası, 188 lira vergi, 28 lira da damga vergisi kesiliyordu. Net asgari ücret 2825 liraydı. Ancak Ağustos ayından itibaren vergi kesintisi 100 lira daha arttı, net asgari ücret 2725 liraya indi.

Asgari ücret düzeyi son on yılda geriledi

Avrupa İstatistik Ofisi'nin verilerine göre, Türkiye'de asgari ücret Avrupa ülkelerinden düşük. Türkiye'nin asgari ücreti 2021 Ekim'inde 260 Euro'ya tekabül ediyor. Türkiye'de bir asgari ücretlinin maaşı 2016 yılı başında 400 Euro idi.

Asgari ücretin alım gücü dünyadaki pek çok ülkeden daha az

Asgari ücret ABD'de bin 800 dolar, Avrupa'da ortalama bin 600 Euro. Satın alma gücü açısından karşılaştırıldığında, Türkiye'deki asgari ücretin satın alma gücü ABD ve Avrupa'daki asgari ücretin dörtte biri kadar.

Türkiye'de asgari ücretle 55 kilo et alınabilirken, ABD'de ve Avrupa'da 250-300 kilo et alınabiliyor. Türkiye'de 340 litre benzin alınabilirken, Avrupa'da bin 100 litre, ABD'de 2 bin 250 litre benzin alınabiliyor. Türkiye'de ortalama 340 kilo sebze meyve alınabilirken, ABD ve Avrupa'da 600-650 kilo sebze meyve alınabiliyor. Türkiye'de 68 kilo peynir alınabilirken, ABD ve Avrupa'da 300-350 kilo peynir alınabiliyor.

Gıda harcamaları için Almanya'da asgari ücretin yüzde 16'sı, ABD'de yüzde 14'ü ayrılıyor. Türkiye'de ise zorunlu gıda harcamaları için asgari ücretin yüzde 110'unun yani asgari ücretten daha fazlasının ayrılması gerekiyor. Tabii bu mümkün olmadığından milyonlarca insan yetersiz besleniyor, açlık çekiyor.

10 milyon kişi asgari ücretle ve civarında çalışıyor

Türkiye, Avrupa içinde en düşük asgari ücrete sahip ülkelerden biri olmanın yanında, asgari ücretle çalışanların oranının en yüksek olduğu ülke konumunda. Türkiye'deki asgari ücretlilerin oranı Avrupa ortalamasının 6 katından fazla. Asgari ücretin yüzde 20 fazlası ve altında ücret alan işçilerin sayısı 10 milyon. İşçilerin yüzde 17'si -yaklaşık 3,3 milyon işçi- asgari ücretin altında bir ücretle çalışıyor. Asgari ücretin yarısından daha azına çalışanların sayısı ise 1 milyona yakın.

Asgari ücretten vergi kesilmesi büyük bir haksızlık

Asgari ücretten alınan vergiler çalışanın omuzlarında yük olmaya devam ediyor. 2725 liralık asgari ücreti almak için 852 lira vergi ve diğer kesintileri ödüyoruz. Halbuki dünyada pek çok ülkede asgari ücretten herhangi bir kesinti yapılmıyor. Hatta bazı ülkelerde asgari

ri ücret alanlara ek ödemeler yapılıyor.

Sonuç olarak;

Asgari ücret, milyonlarca işçinin toplu sözleşmesidir. Zam oranını asgari ücret tespit komisyonundaki 15 kişi mi, yoksa milyonlarca işçi mi belirleyecek? Önemli olan budur.

Asgari ücretin insanca bir düzeye yükseltilmesi için sendikalar, işçi örgütleri hemen çalışmaya başlamalı, hükümet üzerinde baskı oluşturmalıdır. İşçiler, emekçiler, işçi sendikaları; fabrikalarda, atölyelerde, hastanelerde, işyerlerinde birlik olmalıdır. Asgari Ücret Tespit Komisyonunda yer alan işçi sendikası (Türk-İş), patronlar ve hükümet insanca yaşanacak bir ücretin belirlenmesi için zorlanmalıdır.

Asgari ücret en az 5 bin lira olmalıdır.

MÜCADELENİN İÇİNDEN
Faruk Sevim

BARINMA MÜCADELESİ SINIF MÜCADELESİNİN PARÇASIDIR

İstanbul Barınma mücadelesi sınıf mücadelesinin parçasıdır

Üniversite öğrencileri günlerdir barınma eylemleri yapıyor. "Barınamıyoruz, kiralarda çok yüksek" diyerek parklarda yatmaya başladılar. Hükümetin cevabı ise öğrencileri polis zoruyla parklardan kovmak oldu. Öğrencilerin eylemlerinin abartılı olduğunu yazanlar var. Halbuki kiralara olağanüstü yükseldiğini bilmeyen yok. Son açıklanan araştırmalara göre özellikle öğrencilerin yoğun olduğu illerde kiralarda bir önceki yıla göre yüzde 100 arttı.

Uzaktan eğitimin sonlanması ve yüz yüze eğitime geçilmesi ile evlere olan talepler fırladı. Artan talep ekonomik krizle, enflasyonla birleşince kiralar anormal bir şekilde arttı.

Ayrıca artan sadece kiralarda değil. Enflasyon Araştırma Grubu ENAG'ın araştırmalarına göre bütün fiyatlar ortalama yüzde 45 arttı. Bir kişinin ortalama aylık geçim maliyeti 4 bin liraya yaklaştı, bu maliyet içinde kiraların payı bin 200 lira, gıdanın payı bin lira.

Öğrenci ailelerinin büyük çoğunluğunun, çocuğunu okutmak için bu kadar para ayırabilmesi imkânsız. Çünkü Türkiye'de ortalama gelir, hane başına aylık 4 bin lira seviyesinde.

Cumhurbaşkanı tüm öğrencilerin yurt sorununu çözdük dedi. Ama Gençlik ve Spor Bakanlığının verileri Cumhurbaşkanını yalanlıyor. Bakanlığın paylaştığı verilere göre 2021-2022 öğretim döneminde devlet yurtlarına Türkiye genelinde toplam 624 bin başvuru yapıldı, 440 bin öğrenci yurtlara yerleştirilebildi, 184 bin öğrenci açıkta kaldı.

Öğrencilere hak mücadelesinde en büyük desteğin sendikalarından gelmesi gerekir. Çünkü öğrenciler, yakın gelecekte işçi sınıfının parçası olacaklar. Üniversitelerden her yıl 1 milyonun üzerinde öğrenci mezun oluyor. Bu öğrencilerin en az altı yüz bini işçi olarak çalışmaya başlıyor. Her yıl istihdama katılan, çalışmaya başlayan 900 bine yakın kişinin büyük çoğunluğu yüksek okul mezunu.

İşçi sınıfı içinde yüksek okul mezunlarının oranı 20 yıl önce yüzde 8 idi, şimdi yüzde 33. Yani her 3 işçiden biri yüksek okul mezunu.

Öğrencilerin yoksulluğu, yurt-barınma, eğitim ve beslenme sorunu işçi sınıfının sorunudur. Sendikalar, öğrencilerin barınma taleplerine sahip çıkmalıdır. Bu aynı zamanda işçi sınıfının standartlarını yükseltme, haklarını alma mücadelesidir. Öğrenciler bugün işçi sınıfı ailelerinin parçasıdır, yarının ise işçileridir.

Gelir adaletsizliğinin tırmandığı koşullarda öğrenciler; iktidarın, sermaye çevrelerinin, ev sahiplerinin aç gözlülüğüne terk edilemez.

BİR TV UYARLAMASI OLARAK “VAKIF”

TUNA EMREN

Bir biyokimya profesörü olan Isaac Asimov çağımızın sayılı polimatları arasında yer alıyordu. Neredeyse tüm ana bilim dalları konusunda engin bilgiye sahip olan büyük yazar, bilimkurgu edebiyatının gelişimine öncülük eden *Foundation*, nam-ı diğer Vakıf üçlemesini yarattığında, insanın hayata bakışını değiştirebilecek güçte bir eser sunmuştu.

Asimov'a “Tüm Zamanların En İyi Roman Serisi” Hugo Ödülünü kazandıran, - kabaca özetlersek - bir Galaktik İmparatorluğun çöküşünü anlatan üçleme 50'li yılların başında kaleme alındı.

İmparatorluğun son demlerinde, matematikçi Hari Sheldon'ın ileri sürdüğü psikotarih adlı yeni bir yaklaşım, kalabalık nüfusların geleceğini, kitlelere dair istatistiksel yasalardan yola çıkarak öngörülebilir hale getirir. Seldon, Samanyolu'nun her yerine yayılmış olan imparatorluğun çökeceğini ve 30 bin yıl sürecek bir Karanlık Çağ'ın geleceğini söyler. Çöküş kaçınılmazdır ama imparatorluğun yeniden kurulabilmesi için de bir plan tasarlar ve işte bu da galaksinin en uzak kıyısına yerleştirilmiş bilim insanlarının kuraçağı Vakıflar'dır.

Eserin beyazperdeye aktarılması kolay bir iş değildi. Tıpkı Frank Herbert'in *Dune*'u gibidir *Vakıf*, “uyarlanamaz” kategorisindeki eserler arasında yer alır. Öyle ki yine tıpkı *Dune*'de olduğu gibi, birçok kişi tarafından defalarca denendi fakat hepsi zaman içinde rafa kaldırıldı. Örneğin Sony Pictures 2009'da haklarını satın almış, projeyi tamamlayamamıştı. HBO serinin tüm haklarını Sony'den aldı, yeni bir proje geliştirmeye adandı ama ondan da sonuç çıkmadı. Ve nihayet inanılmaz bir bütçe ile, Josh Friedman – David Goyer ikilisi tarafından, Apple TV için uyarlandı.

Galaktik dâhiyi Jared Harris'in canlandırdığı TV uyarlaması, seriyi okumamış birine televizyondaki en başarılı yapımlardan biri gibi görünebilir ki öyle olmadığı da söylenemez zaten – **esere aşına değilseniz izlemenizi öneriyor, incelemenin bundan sonrasını okumanızı tavsiye etmiyorum.**

Öncelikle şunu belirtmeliyim; uyarlamamın yazar ve yapımcıları, kendilerinden önce deneyen herkesin elini yakmış olan bu benzersiz seriye hâkim olduklarını daha ilk bölümden belli ettiler. Fakat sorun şurada; üçlemeyi bu kadar değerli kılan felsefi derinliği pek önemsenmemiş görünüyor. Kitaplarda yer almayı sonradan eklenen birçok gereksiz (ve çoğu da şiddet içeren) ayrıntı var mesela, hatta karakterler üzerinde de oynandığını görüyoruz. Ancak eserin ruhu iskanmış.

Entelektüel yönü ağır basan böyle bir seriyi bazı popüler klişelerle bezemenin bir sonucu olarak, ticari açıdan bakıldığında başarılı ama beklentileri karşılayamayan bir uyarla-

ma oldu Vakıf: Değiştirilmiş, parçalanmış ve kimi kısımları yeniden yazılmış. Olağanüstü sinematografisine ya da Jared Harris ve Lee Pace'in muazzam performanslarına rağmen “bir şeyler eksik” hissi yaşıyor insana.

“Zamanın ruhuna” uyarlanmış bu haliyle Vakıf'ı orijinal eserden alınan ilhamla üretilen, ona sadık kalma derdi olmayan bir dizi olarak görürseniz, o zaman sorun yok; görsel aktarımı üzerine yoğunlaşan ve bunu gerçekten başaran bir yapımdır. Belki de daha fazlasını beklememek gerek. Ne de olsa büyük fikirler, derin sorgulamalar içeren böyle girift bir üçlemeyi televizyon serisi formatında izlemek istiyorsanız, bir parça hayal kırıklığı yaşamaya da hazırlıklı olmalısınız.

DİN VE DEVLET İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR KAYNAK KİTAP

VOLKAN AKYILDIRIM

2020 Temmuz'unda Ayasofya'nın cami açılışında minbere kılıcıyla Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş, gündemden hiç düşmüyor. Nerede bir açılış varsa Erbaş orada ve Erdoğan'ın yanında duruyor. Yazdığı Cuma hutbelerinin iktidarı destekleyen içeriği en ücra yerlerdeki camilerde halka okunuyor.

Cumhurbaşkanı ile Diyanet İşleri Başkanı'nın dostluğu yıllar önceye dayansa da Ali Erbaş ve yedi bakanlığı geride bırakan bütçeye sahip devletin din kurumunun böylesine öne çıkışı, geniş kesimlerden tepki görürken, özellikle kendini laik olarak tanımlayan kesimleri endişelendiriyor. Laik-şeriatçı suni kutuplaşması, sosyal sorunların önüne geçip kitleleri bölüyor.

AKP'nin seçim hesapları bir yana Diyanet'in güçlendirilmesi ve etkinliğinin artırılması ne anlama geliyor?

Hür Sinan Özbek'in geçen sene Fol Yayınları'ndan çıkan *Devlet Dini* isimli kitabı, din ve devlet hakkındaki güncel tartışmaların tarihsel kökenlerini inceliyor. Ali Erbaş'ın kılıcıyla sahneye çıkışı, tarihte defalarca kez devlet dininin tahkim edilmesi için atılan adımların adeta bir canlandırması gibi.

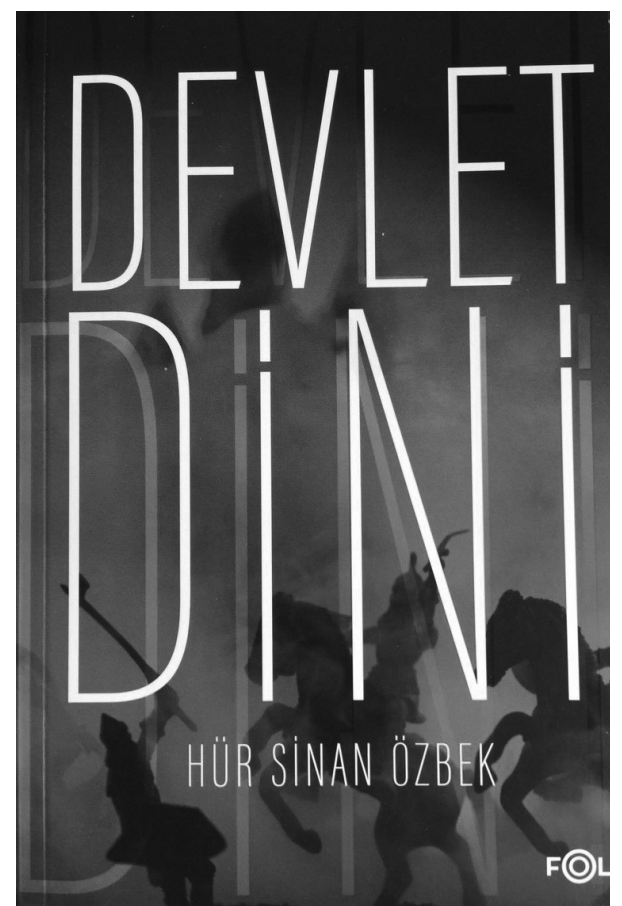
Özbek, “dinin devletle ilişkisini sorguluyor.” İtalyalı Marksist teorisyen Antonio Gramsci'nin başlattığı “dev-

let dini” tartışmasını (başka kaynaklarla genişleterek) sürdürüyor. Gramsci'nin, Japonya'daki dört dinden biri olan Şintonun devlet dinine dönüşmesinin nedenleri ve sonuçlarını ele alan tartışmasından yola çıkarak devlet dini tartışmasını Türkiye'yi merkeze alan bir araştırmaya tabi tutuyor.

Özbek, kitaptaki çabasını Önsöz'de şöyle yazmış:

“Türklerin İslama geçiş süreçlerini sorgulayıp, bu konuda geliştirilmiş tezlere karşı eleştirel bir tutum alıyorum. Selçuklulardan, Osmanlılardan geçerek, Cumhuriyet'in dinle ilişkisini nasıl tesis ettiğini, o tarihlerde yazılmış kaynaklara giderek göstermeye çalışıyorum. Sünni İslamın Türklerin tarihi boyunca hep devlet dini olageldiğini tespit ediyorum. Cumhuriyet'le birlikte bir milli din oluşturma çabasına girişildiğini ve dinde reform çabalarının başladığını anlatıyorum. Ama bu çabalara rağmen Cumhuriyet'in geleneğe bağlı kalarak Sünni İslamı devlet dini olarak devam ettirdiğini; bunun da asıl olarak Diyanet üstünden sürdürüldüğünü göstermek istiyorum.”

Güncel bir tartışma olan devlet-din ilişkisi üzerine bir kaynak olan *Devlet Dini*, Hür Sinan Özbek'in araştırmalarından çıkan ikinci kitap. İlk kitap olan Marx'ın *Din Felsefesi*'ni bir kez daha okurlarımıza öneriyoruz.

SOSYALİST TARTIŞMA 2021 BAŞLIYOR KAPİTALİZM ÖLDÜRÜR! TEK YOL DEVRİM!

Bu yıl beş şehirde düzenlenecek Sosyalist Tartışma toplantılarının ilk ayağı 16 Ekim Cumartesi günü Tekirdağ'da başlıyor. Tekirdağ Sosyalist Tartışma 2021 toplantılarının ilk oturumu, "Gezegen için kırmızı alarm!" başlığını taşıyor.

İkinci toplantı Ammar Kılıç, Hasan Fehmi Özer ve Yıldız Önen'in konuşmacı olduğu "AKP'ye sağdan muhalefetin çimentosu: Göçmen düşmanlığı" başlığını taşıyor. Üçüncü ve son toplantıda ise "Seçimlere doğru: Antikapitalist bir alternatif mümkün mü?" konusu tartışılacak.

Tekirdağ'ın ardından bir hafta sonra İstanbul Sosyalist Tartışma toplantıları başlayacak. 23-24 Ekim'de Sosyalist Tartışma 2021 İstanbul ayağı dolu dolu bir programa sahne olacak. Çağrıcılar, tüm dünyada dokunulan her emekçi kesimde, tüm ezilenlerde büyük bir öfke biriktiğini vurguluyorlar. Gençler, evsizler, iklim aktivistleri, yerel direnişçiler, madencilere, büyük şirketlere meydan okuyanlar, dereleri, gölleri, hayvan haklarını savunmak için çabalayanlar, tacize tecavüze kadın cinayetlerine direnen, ırkçılığa, göçmen düşmanlığına ses çıkartan milyonlar, yüz binlerce işçiyi harekete geçiren emek örgütleri, genel grevlerde 250 milyon işçiyi sokağa çıkartan Hindistan işçi sınıfı, Siyah Hayatlar Önemlidir eylemlerine katılan yaklaşık 25 milyon Amerikalı, yerli halklar, Latin Amerika'da yoksulların, kadınların, LGBTİ+'ların ve işçi sınıfının yığınsal gücünü gösterenler, Kürtler, ezilenler herkes öfkeli.

Kapitalizmin küresel pervasızlığı küresel bir öfkeyi ve sınıf mücadelesini keskinleştiriyor. Sosyalist Tartışma toplantıları bu öfkenin nasıl örgütlenebileceğini tartışacağımız bir zemin olarak da ele alıyoruz.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Aşağıda, Sosyalist İşçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler yer alıyor.

Aşağıdan sosyalizm

Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil devrim

İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

Kadınların özgürlüğü

Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olamaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

Enternasyonalizm

Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde

sosyalizme doğru ilerleyebilir.

İrkçılığa DurDe!

Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. İrkçilik tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİ+'ların özgürlüğü

LGBTİ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin önünde yer alırlar.

Savaşa hayır!

Bizler tüm savaşa karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaşa karşı olamazlar.

Halkların eşit koşullarda kardeşliği

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İklim krizi kapitalizmin ürünüdür

Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer santraller ve kömürlü termal santraller gibi tehlikeli ve kirliliği enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

Stalinizm sol değildir

SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolaşısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

Devrimci parti

► Sosyalizmin gerçekleştirilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir çağın inşasına katkı verebilirsiniz!

23 EKİM 2021 CUMARTESİ

14:00-15:30
NEOLİBERALİZM DEMOKRASİYİ NASIL İMHA ETTİ?
CANAN ŞAHİN, FERDA KESKİN

16:00-17:30
GEZEĞEN İÇİN İSYAN VAKTİ!
ELİF ÜNAL, MEMET ULUDAĞ, TUNA EMREN, TİBET ŞAHİN

18:00-19:30
KADINLARIN ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ: PERSPEKTİFLER, İHTİMALLER
BERRİN SÖNMEZ, EVRİM KEPENEK, ZİLAN AKBULUT

24 EKİM 2021 PAZAR

14:00-15:30
1917'DEN 2021'E BAKMAK: EKİM DEVRİMİ'NİN GÜNCELİĞİ
CEREN DEVRİM KARABULUT, RONİ MARGULİES

16:00-17:30
FORUM: GÖÇMEN DÜŞMANLIĞI VE İRKÇILIK KİME HİZMET EDİYOR?
TAHA EL GAZİ, UFUK URAS, YILDIZ ÖNEN, ZAKİRA HEKMAT

18:00-19:30
KAPİTALİZM İSLAH EDİLEBİLİR Mİ?
DİLA AK, SİNAN ÖZBEK, ŞENOL KARAKAŞ

SÖĞÜTLÜÇESME CAD. KALEM SOK. ARIF BEY İŞHANI NO:11 KAT:3 KADIKÖY İRTİBAT : 0555 423 74 07

youtube.com/marksistorg
https://fb.me/e/u3e5tU1FW

İSTANBUL

2021 SOSYALİST TARTIŞMA

16 EKİM 2021 CUMARTESİ

13:00-14:30
GEZEĞEN İÇİN KIRMIZI ALARMI!
MEMET ULUDAĞ, NURCAN İŞİK, YASİN ALTINTAŞ, YEKTA SABANCI

15:00-16:30
FORUM: AKP'YE SAĞDAN MUHALEFETİN ÇİMENTOSU: GÖÇMEN DÜŞMANLIĞI
AMMAR KILIÇ, HASAN FEHMİ ÖZER, YILDIZ ÖNEN

17:00-19:00
SEÇİMLERE DOĞRU: ANTİKAPİTALİST BİR ALTERNATİF MÜMKÜN MÜ?
ŞENOL KARAKAŞ, ÜMMÜHAN ÖZER

ERTÜĞRUL MAH. DEMİR SOK. NO:51/3 SÜLEYMANPAŞA İRTİBAT: 0532334150

TEKİRDAĞ

2021 SOSYALİST TARTIŞMA

29 EKİM 2021 CUMA

19:00
GEZEĞEN İÇİN KIRMIZI ALARMI!

30 EKİM 2021 CUMARTESİ

14:00-15:30
OTOKRATER İKTİDARI YENMEK MÜMKÜN MÜ?

16:00-17:30
GÖÇMEN DÜŞMANLIĞI VE İRKÇILIK KİME HİZMET EDİYOR?

18:00
SEÇİMLERE DOĞRU: ANTİKAPİTALİST BİR ALTERNATİF MÜMKÜN MÜ?

KARAKEDİ KÜLTÜR MERKEZİ 1462 SOK. NO:20 D:2 ALSANCAK İRTİBAT: 0 507 555 02 72

İZMİR

2021 SOSYALİST TARTIŞMA

20 KASIM 2021, CUMARTESİ

14:00-15:30
GEZEĞEN ALARM VERİYOR

16:00-17:30
LGBTİ+ ÖZGÜRLÜĞÜNÜN ÖNÜNDEKİ ENGELLER VE MÜCADELE STRATEJİLERİ

18:00-19:30
NEOLİBERALİZM DEMOKRASİYİ NASIL İMHA ETTİ

KONUR SOK. NO:14/13 KIZILAY İRTİBAT: 0535 884 21 22

ANKARA

2021 SOSYALİST TARTIŞMA

5 ARALIK 2021 PAZAR

13:00-14:30
FORUM: GÖÇMEN DÜŞMANLIĞI VE İRKÇILIK KİME HİZMET EDİYOR?

15:00-16:30
KADINLARIN ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ: PERSPEKTİFLER, İHTİMALLER/

17:00-19:00
EKONOMİK KRİZ-PANDEMİ KRİZİ-İKLİM KRİZİ: KAPİTALİZM ÖLDÜRÜYOR-TEK YOL DEVRİM!
EĞİTİM SEN YENİŞEHİR ŞUBESİ
KURTULUŞ MAH. YÖZBAŞI İSMAİL HAKKI BEY BULVARI, YENİŞEHİR, BURSA
İRTİBAT: 0507 727 50 45

BURSA

2021 SOSYALİST TARTIŞMA

Aktivistler için Rehber

ROSA LUXEMBURG

SALLY CAMPBELL

Z YAYINLARI

Aktivistler için rehber dizisi kitapları:

- ◆ Rosa Luxemburg
- ◆ Eleanor Marx
- ◆ Malcolm X
- ◆ Gramsci

instagram.com/zyayinlari/
twitter.com/z_yayinlari/
facebook.com/zyayinlari

sosyalist işçi

Z Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. • Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Meltem Oral • Adres: Serasker caddesi, Nergis Apt, No:88, Kat: 3, Kadıköy, İstanbul • Baskı: Akademi Matbaacılık: Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi, C Blok, No: 230, Topkapı/İstanbul - Tel: 0212 493 24 67-68-69
Yerel süreli yayın, haftada bir yayınlanır • www.sosyalistisci.org

PANDORA BELGELERİNDE KAPİTALİZM:

YOLSUZLUK, VERGİ KAÇAKÇILIĞI, KÜRESEL EŞİTSİZLİK

Pandora'nın kutusu, Antik Yunan efsanelerine göre içinde bütün kötülükleri barındıran sihirli bir kutudur. Bir kere açılmaya görsün.

Pandora belgeleri ise efsaneyi değil bugünün dünyasında yolsuzluk, kara para aklama, vergideki adaletsizlik ve küresel eşitsizlikleri ortaya döküyor.

Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu'nun (ICIJ) paylaştığı, dünyanın en saygın basın kuruluşlarına sızdırılan 15 milyon evraktaki kayıtlara göre 35 ülke lideri, 336 politikacı ve yüksek kamu görevlisi vergi cennetlerinde şirketler kurmuş.

Belgelerde kimler var?

Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenskiy, Lübnan Başbakanı Necib Mikati, Kenya Cumhurbaşkanı Uhuru Kenyatta, Ekvator Cumhurbaşkanı Guillermo Lasso Mendoza, Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev ve ailesi, Şili Devlet Başkanı Sebastián Piñera'nın çocuğu ve eski İngiltere Başbakanı Tony Blair'in denizaşırı ilişkileri...

Ürdün Kralı Abdullah, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, "resmi olmayan propaganda bakanı" ile Türkiye, Rusya, Brezilya, Hindistan, ABD, Meksika ve diğer ülkelerden 130'dan fazla milyarderin mali faaliyetleri...

Pandora belgeleri, 29 binden fazla offshore firmanın gerçek sahiplerini ve sırlarını ortaya döküyor.

Malikanelere, gizli banka hesaplarına, özel uçaklar ve yatılara, paha biçilmez sanat eserlerine sahip olan azınlığın bir parçası olarak devlet yöneticilerinin doğrudan offshore yöntemiyle vergi kaçırmaları, dünya ekonomisinin yüzde 10'unun bulunduğu vergi cennetleriyle neden baş etmediklerini gösteriyor.

35 liderin, politikacıların, hızla zenginleşenlerin bu serveti nasıl elde ettiği ise belirsiz.

Offshore sistemi nedir?

Kendi ülkelerinde vergileri yüksek bulan zenginler, servetlerini verginin daha düşük olduğu yerlere taşıyor.

Offshore finans merkezleri, denizi aşırı adalarda kuruluyor. Kendi karmaşık kurallarıyla büyük oranda örtülü ve denetlenemez bu alanlarda kurulan şirketler aracılığıyla zenginler servetlerini gizliyor. Vergi kaçırıcı elitler, İngiltere gibi bir yerden özel vergi indirimiyle lüks gayrimenkuller alabiliyor.

Üstelik vergi cennetleri artık sadece tropikal adalar değil. Hollanda, İrlanda, Singapur, Hong Kong, Malta, Lüksemburg ve ABD'nin bazı eyaletleri bile vergi cenneti olabiliyor.

Buralarda kurulan şirketler, aynı zamanda kara parayı, yasa dışı ekonomik faaliyetlerle elde edilmiş servetleri de türlü finans işlemleriyle aklıyor.

Offshore sistemi düpedüz vergi kaçakçılığı, yani bir suç, fakat Türkiye'nin de aralarında bulunduğu dünya devletlerinin çoğunda vergi cennetlerinde offshore şirketler kurmak yasal.

Devasa servetlerinden bir kuruş dahi vermek istemeyen kapitalistler, vergi kaçakçılığını offshore sistemiyle kendileri için yasallaştırmışlar. Onların adına yönetenler de kökeni meçhul servetlerini, aynı vergi cennetlerinde saklıyor.

Vergideki büyük adaletsizlik

Kapitalist devletlerde vergiler, her vatandaşın ödemekle yükümlü olduğu devlet gelirleridir. Eğitim, sağlık, altyapı gibi kamu harcamaları ve sosyal hizmetler, teoride herkesin vergi ödemesiyle karşılanır.

Pratikte ise durum bambaşka.

Kapitalist devletler işçilerden, köylülerden, küçük işletmelerden acımasızca vergi alıyor, her ürünün satışında katma değer vergisi alıyor.

Türkiye'de bununla da yetinilmiyor, Özel Tüketim Vergisi ile çoğunluk bir kez daha vergilendiriliyor.

En zenginler ise herkes gibi vergi vermekten kaçıyor.

Devletler ve hükümetler onlara hiçbir yaptırım uygula-

Pandora belgelerinde adı geçen isimlerden, Rusya Devlet Başkanı Putin, Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev ve Ürdün Kralı Abdullah.

mazken, çoğunluk acımasızca vergilendiriliyor.

Pandora belgeleri, dünyanın en zenginleriyle geri kalan çoğunluk arasındaki eşitsizliklerin boyutunu da gösteriyor.

Onların kaçırdıkları vergilerle binlerce hastane, on binlerce okul yapılırdı. Hiçbir öğrenci yurtsuz kalmazdı. Sosyal harcamalar halkın lehine geliştirilebilirdi. İşsizlere iş yaratacak yeni üretim alanları açılabilirdi.

Ne istiyoruz?

Vergi yükü, artık emekçilerin sırtından atılmalıdır. Bunu bizzat kendi mücadelemizle başarabiliriz. Pandora belgeleri kapitalist düzenin gerçek işleyişini ortaya koysa da vergide adaletsizliğe ve sosyal eşitsizliğe son verecek olan; işçilerin, emekçilerin ortak taleplerle mücadele etmesidir.

- Asgari ücretten vergi kesilmesin.

- Zenginler servetleri oranında vergilendirilsin.

- Offshore şirketlere ve hesaplara el konsun.

- Vergi kaçakçılığı yapan holdingler, politikacılar ve zenginler mahkemede hesap versin.

TÜRKİYE'NİN EN ZENGİNLERİ VERGİ KAÇIRIYOR, İKTİDAR GÖRMEZLİKTE GELİYOR

Türkiye'nin en zenginleri vergi kaçırıyor, iktidar görmezlikten geliyor

Türkiye'deki toplam vergi gelirinin üçte ikisini çalışanlar, emekçi sınıflar karşılıyor.

Dünya milyarderler listesinin üst sıralarında yer alan Türkiye'nin en zenginleri ise vergi kaçırıyorlar, vergi vermemek için paralarını vergi verme zorunluluğunun olmadığı ülkelerdeki Offshore şirketlere aktarıyorlar.

2016 yılında yayınlanan Panama Belgeleri'nde en zengin ailelerin servetlerini vergi cennetlerine nasıl taşıdığı ortaya çıkmıştı.

5 yıl sonra gelen Pandora belgeleri, geçen beş yılda aynı işleyişin devam ettiğini, kimsenin vergi kaçakçılığı yapanlara dokunmadığını ortaya koydu.

Belgelerde açığa çıkan ilk isimler hiç de şaşırtıcı değil. Beştepe'deki külliye yapıyan işçi düşmanı Rönesans Holding, AKP medyasını kontrol eden Çalık Holding, doğayı katle-

den Cengiz Holding, kamu kuruluşu Ziraat Bankası'na 750 milyon dolarlık kredi borcunu ödemeyen Demirören Holding.

İktidar tarafından "yerli ve milli" olarak kabul gören, kamu ihalelerini ellerinde toplayan, medyanın yüzde 75'inin sahibi olan bu holdingler servetlerini vergi cennetlerine taşıyor ve Türkiye'de çok az vergi ödüyor.

Belgeler iktidarla yükselen holdinglerle sınırlı kalmadı

Aydın Doğan'ın damadı ve Doğan Medya'nın eski CEO'su Mehmet Ali Yalçındağ, Ciner Grubu'nun kurucusu Turgay Ciner, FİBA Grubu'nun kurucusu ve onursal başkanı Hüsnü Özyeğin, Kıraç Holding'in sahibi İnan Kıraç, Eski Turizm Bakanı Erol Yılmaz Akçal'ın ailesi, Borusan Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ahmet Kocabıyık, Diler Holding'in sahibi Fatma Tuba Yazıcı, Rixos Hotels Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Fettah Tamince, Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği'nin (TÜSİAD) eski başkanlarından, Ko-

mili Holdingin sahibi Halis Komili, Kibar Holding Yönetim Kurulu Üyesi Aysun Kibar, Narin Tekstil'in kurucusu Halit Narin, Global Yatırım Holding'in kurucu ortaklarından Mehmet Kutman, Hattat Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Hattat, Gülermak AŞ'nin sahiplerinden Kemal Tahir Güleriyüz, Esas Holding kurucularından Erhan Kamışlı, bir dönemin medya patronu Mehmet Ali Ilıcak ve Beşiktaş Kulübü Başkanı Ahmet Nur Çebi de eşleri ve çocuklarıyla birlikte vergi cennetlerinde offshore şirketler kurmuş.

Yani egemen sınıfın bütün kanatlarında yer alanlar, daha az vergi ödemek için aynı yola başvuruyor.

Offshore sistemi, kanunlara göre yasal. Ancak, bu gizli offshore şirket hesapları hakkında yükselen sesler üzerine Ocak 2006'da Kurumlar Vergisi Kanunu değiştirildi, vergi cenneti ülkelerine yapılan ticari işlemlerden yüzde 30 vergi alınması kararlaştırıldı. Bu kararı alan AKP Hükümeti, hangi devletlerin vergi cenneti olduğuna karar veremedi! Bu yüzden kanun 15 yıldır göz göre göre uygulanmıyor.